

Sèrie 2

[illegible]

Etiqueta de correcció

Número del tribunal

L'examen consta de QUATRE parts obligatòries:

1. **Comprensió lectora (2 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.
2. **Estudi del fet literari (2 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a DUES de les qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les dues primeres.

3. **Reflexió lingüística (3 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a QUATRE de les sis qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les quatre primeres.

4. **Expressió escrita (3 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica. Es descomptaran 0,1 punts per errors de normativa (gramaticals, lèxics o ortogràfics) fins a un màxim de 2 punts.

1. **Comprensió lectora** [2 punts en total]

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Les activitats espacials irrompen cada vegada amb més freqüència en l'actualitat. Seria fàcil pensar que el que passi a l'espai no és una cosa que ens afecti. Però la realitat és que sí que **ho** és, i cada vegada de maneres menys subtils.

El turisme espacial arriba amb la promesa de «democratitzar l'espai», però aquesta frase, repetida com un mantra, sovint és buida de contingut. El fet és que el turisme espacial està només a l'abast d'una minoria, a banda de l'impacte ecològic que se'n pot arribar a derivar.

La població en general es va fent a la idea d'usar menys avions i més trens, i de menjar menys carn. Aquests són només part dels canvis que haurem de fer si volem una transició ecològica justa. Mentrestant, el turisme espacial emergeix com una activitat poc accessible i molt contaminant.

Encara que l'impacte ambiental dels llançaments espacials no ha estat prou estudiat, se sap que va més enllà de les emissions de carboni. L'alliberament de gasos en capes altes de l'atmosfera durant els llançaments espacials té efectes negatius sobre la capa d'ozó. Un gas emès sovint en els llançaments i aparentment innocu com el vapor d'aigua contribueix a l'efecte hivernacle.

En les activitats espacials es fan servir bastants tipus de combustibles, alguns dels quals són tòxics en ser alliberats en el llançament o pel seu procés de producció. La bona notícia és que la majoria dels nous sistemes de llançament usen combustibles líquids, menys problemàtics en aquest sentit que els sòlids.

Els coets solen tenir com a destinació diferents òrbites al voltant del nostre planeta. Hem d'aclarir que, en canvi, els vols turístics espacials són vols «suborbitals». És a dir, no arriben a entrar en òrbita, sinó que ascendeixen fins a 80 o 100 km d'altura, experimenten la gravetat zero per un breu període de temps i tornen a la Terra.

Un vol suborbital requereix moltíssima menys energia que entrar en òrbita. Per això el seu cost és més assequible i la seva petjada ecològica, més petita.

Actualment es llancen uns cent coets a l'any. La seva petjada de carboni és més petita que la dels cent mil avions que volen cada dia al món, però el sector espacial està experimentant un fort creixement. Per això el seu impacte ambiental podria arribar a ser molt rellevant.

La conscienciació i la regulació internacional de l'impacte ambiental és, doncs, un dels aspectes en què la gestió de les activitats espacials haurà de millorar. Encara que llançar un satèl·lit a l'òrbita terrestre té un impacte més gran que un vol turístic suborbital, els satèl·lits poden beneficiar moltes persones, mentre que un vol turístic és un luxe per a un nombre limitat d'individus.

És necessari reorientar la nostra manera de pensar i de ser al món per avançar cap a un món més just i sostenible. L'espai, ben gestionat, pot portar-nos canvis positius, però no ens hem de deixar enlluernar per l'optimisme cec basat únicament en el desenvolupament tecnològic.

Adaptació feta a partir del text de Jorge HERNÁNDEZ BERNAL.

«Quina és la petjada ecològica del turisme espacial?». *Catalunya Plural* [en línia] (18 agost 2021)

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

- | | | |
|--|--------------------------|--------------------------|
| a) El turisme espacial s'inclouria en el marc d'una transició ecològica justa. | ☐ | ☐ |
| b) La reducció de l'ús dels avions té un impacte ecològic positiu. | ☐ | ☐ |
| c) Actualment som al final de la transició ecològica. | ☐ | ☐ |
| d) Els llançaments espacials gairebé no afecten la capa d'ozó. | ☐ | ☐ |
| e) Els combustibles sòlids generen més afectació que els combustibles líquids. | ☐ | ☐ |

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Salmòdia, lletania:*
- b) *Sorgeix, irromp:*
- c) *Inofensiu:*
- d) *Empremta:*
- e) *Destacat, apreciable:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]

- a) «Les activitats espacials irrompen cada vegada amb més freqüència en l'actualitat. Seria fàcil pensar que el que passi a l'espai no és una cosa que ens afecti. Però la realitat és que sí que **ho** és, i cada vegada de maneres menys subtils»:
- b) «El fet és que el turisme espacial està només a l'abast d'una minoria, a banda de l'impacte ecològic que se'n pot arribar a derivar»:

- 1.4. Indiqueu, en un màxim de cinquanta mots, tres diferències entre els vols turístics espacials, els vols comercials i els satèl·lits. [0,5 punts]

2. Estudi del fet literari [2 punts en total]

Bloc 1

2.1. Llegiu el text següent i responeu a les qüestions plantejades a continuació.

Un pedagog anglès ha manifestat ara de poc la temença que el tipu del *gentleman* tendeixi a la desaparició dins la societat britànica; i ha arribat a dir que el nom mateix podria ser desconegut, passades unes quantes generacions. Fora una viva llàstima, certament, i els gustadors de la bellesa moral sobre la terra no tindrien llàgrimes per a plorar-ho. El *gentleman*, com a figura social, és avui el reste més exquisit de la vella distinció cavalleresca. El culte a l'honor, barrejat amb una múltiple i meravellosa actitud enfront de la vida, fan encara d'aquella figura un producte humà superior, que, introduït en qualsevol ambient, no pot menys d'asserenar-lo i com purificar-lo. I penso que el dia en què, consumant-se la desaparició anunciada, arribés a morir l'últim *gentleman* de l'Anglaterra, el Reialme se n'empobrirà tant com si hagués vingut a faltar-li el carbó.

El melancòlic vaticinador dona la culpa de tal desdita a la democratització de l'ensenyança anglesa, que tendeix a fer descendir els establiments superiors al nivell de les Escoles del *Board**... Si això fos cert, no deixaria d'ésser ben trist. No tan trista —perquè en aquestes els fora més fàcil i menys dolorós esmenar la cosa— resulta l'opinió que atribueix la decadència, més que a les tendències a la igualtat, manifestades en els establiments superiors anglesos, a les tendències a l'utilitarisme, dominades massa sovint en sos programes i en sos mètodes. La igualtat ha volgut lograr-se rebaixant el nivell, en lloc de procurar que tots s'elevessin a l'eminent nivell d'alguns dies. I així la cultura literària ha minvat, a mida que anava dominant l'ensinistrament de les aptituds immediatament utilitzables... I els educadors han tingut la imprudència de seguir la corrent, sense treure compte de com el cultiu del caràcter s'hi malmetia... I ha resultat que, a conseqüència de no saber tant grec, els *gentlemen* d'avui no són ja tan *gentlemen*.

La cultura de les «humanitats» no pot ésser reemplaçada amb res. I mil veus demanen avui que a ella es torni per a conjurar aquell risc —perquè els exquisits productes de la selecció humana no manquin al món, i hi puguin complir la seva missió cavalleresca de vindicar-hi contínuament els drets de l'espiritualitat i del gust.

* *Escoles del Board*: 'escoles per als infants amb pocs recursos'.

Eugeni d'ORS. «El *gentleman*».

A: *Glosari* (glosa de l'11 de març de 1909). Barcelona: Edicions 62, 1982. MOLC, p. 85-86

[Text actualitzat ortogràficament i gramaticalment, sense modificar el lèxic original]

2.1.1. Amb quin pseudònim va signar Eugeni d'Ors el seu *Glosari*? [0,25 punts]

2.1.2. Quina és la causa, segons el pedagog anglès, de la decadència de la figura del *gentleman* anglès? Per què? Amb què compara Eugeni d'Ors aquesta pèrdua? [0,25 punts]

2.1.3. Quines característiques atribueix Eugeni d'Ors al *gentleman*? [0,25 punts]

- 2.1.4. Destaqueu, en la part final de la glosa, una reivindicació formulada per Eugeni d'Ors. Reproduïu-la fent servir les vostres paraules. [0,25 punts]

Bloc 2

- 2.2. Responen només a DUES de les quatre qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les dues primeres.)

- 2.2.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu les diferències entre les figures retòriques emprades en aquests dos versos de J. V. Foix: «M'exalta el nou i m'enamora el vell» i «És quan dormo que hi veig clar». [0,5 punts]

- 2.2.2. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En la postguerra, molts autors catalans van escriure des de l'exili, com ara Pere Calders o Mercè Rodoreda.	☐	☐
b) L'onomatopeia consisteix en la repetició d'un o més sons dins un vers o dins una seqüència fònica.	☐	☐
c) Pere Calders és un dels principals narradors realistes de la literatura catalana.	☐	☐
d) El tòpic <i>vita flumens</i> fa referència al fet d'entendre la vida com un riu que desemboca a la mar, que és la mort.	☐	☐
e) L'hipèrbaton és una figura retòrica sintàctica.	☐	☐

- 2.2.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu la diferència entre els anacoluts i els circumloquis. [0,5 punts]

2.2.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El recurs és el document administratiu en què es demana l'anul·lació o la modificació d'una sanció administrativa.	☐	☐
b) Un pamflet és una publicació de poca extensió de contingut científic o literari.	☐	☐
c) Josep Maria de Sagarra és l'autor de <i>Vida privada</i> i <i>L'hostal de la Glòria</i> .	☐	☐
d) El tòpic <i>theatrum mundi</i> explica que la societat, el món o l'existència es configuren com un teatre o un joc.	☐	☐
e) El realisme màgic és propi de Josep Carner.	☐	☐

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

Bloc 1

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Per això el seu impacte ambiental podria arribar a ser molt rellevant.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ atribut
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement del nom

3.1.2. Un gas emès sovint en els llançaments i aparentment innocu com el vapor d'aigua contribueix a l'efecte hivernacle.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom

3.1.3. Les activitats espacials irrompen cada vegada amb més freqüència en l'actualitat.

- ☐ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. L'espai, ben gestionat, pot portar-nos canvis positius.

- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement predicatiu

- 3.1.5. És a dir, no arriben a entrar en òrbita, sinó que ascendeixen fins a 80 o 100 km d'altura.
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
 - ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
 - ☐ oració coordinada adversativa
 - ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

Bloc 2

- 3.2. Responen només a QUATRE de les sis qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les quatre primeres.)

- 3.2.1. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) —He perdut les claus de casa i no les trobo _____.
—_____ de lamentar-te tant, truca a la meva germana, que en té una còpia. (*en lloc / enlloc*)
- b) —_____ és? —vaig demanar al venedor _____ va posar damunt el taulell el paquet d'arròs. (*quan / quant*)
- c) En sentir aquell crit, vam _____ al jardí. Quan el jardiner ens va veure, va _____ la vista davant la destrossa. (*baixar / abaixar*)
- d) _____ fossis tan antipàtica entendries que en Joan no vol que li facin la feina, _____ que li expliquin com s'ha de fer. (*sinó / si no*)
- e) No té _____ de paciència. No fa _____ del que li diuen. (*gens / res*)

- 3.2.2. Completeu les oracions següents amb la forma verbal adequada a un registre formal. [0,5 punts]

- a) Els nois han sortit tan tard de casa que segur que _____ (*perdre*) el tren.
- b) En Joan no vol que nosaltres l'_____ (*interrompre*) mentre assaja.
- c) Si tu _____ (*saber*) el que va passar, callaries.
- d) Vosaltres! No _____ (*jeure*) damunt l'herba! És tota molla.
- e) No és que ara nosaltres _____ (*voler*) una gran explicació, però sí una justificació de la seva conducta.

- 3.2.3. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts]

«La dona es va esglaiar molt per raó del soroll. Es va girar, i sobtadament, va empallidir. Aleshores, va començar a cridar dient que havia vist un fantasma.»

3.2.4. Completeu les oracions següents amb els verbs, els substantius o els adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Com que no podien tenir fills, en Joan i la Maria van _____ un nebotet. (*fill*)
- b)** La Maria feia tard i va anar a comprar tot el que necessitava en una _____. (*córrer*)
- c)** He topat amb la columna del garatge i la porta del cotxe m'ha quedat tota _____. (*bony*)
- d)** La Maria va pensar que el que veia era un fenomen paranormal i va quedar _____, sense poder-se moure. (*pedra*)
- e)** La mare va _____ la carn perquè els nens se la poguessin menjar. (*tros*)

3.2.5. Assenyaleu i esmeneu NOMÉS els cinc errors que apareixen en el text següent. (Si se n'assenyalen més, la pregunta serà puntuada amb 0.)

[0,5 punts]

«No hem pogut saludar al seu germà. S'en va anar a caçar i encara l'esperem. Pensavem que arribaria al migdia, tal i com ens havia dit aquest matí.»

3.2.6. Identifiqueu a quina de les varietats dialectals del català (rossellonès, central, nord-occidental, valencià, balear o alguerès) pertany el text següent i subratlleu NOMÉS tres característiques diferents pròpies d'aquesta varietat. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts: 0,2 punts per la varietat dialectal i 0,3 pels trets]

«No vos deixeu influir. La gent parla massa. Quan algú se n'ix de la regla, el critiquen. [...] Jo no tornaré, per res del món entraria de nou en eixe poble. Me n'aniré a on siga. [...] Vaig vore Ramonet baixar de l'autobús.»

4. Expressió escrita [3 punts en total]

- 4.1.** Reescriuiu el text següent canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa al text original. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescriu. [1 punt]

«Les activitats espacials irrompen cada vegada amb més freqüència [...].

El turisme espacial arriba amb la promesa de “democratitzar l'espai”, però aquesta frase, repetida com un mantra, sovint és buida de contingut. El fet és que el turisme espacial està només a l'abast d'una minoria, a banda de l'impacte ecològic que se'n pot arribar a derivar.

[...]

En les activitats espacials es fan servir bastants tipus de combustibles, alguns dels quals són tòxics en ser alliberats en el llançament o pel seu procés de producció. La bona notícia és que la majoria dels nous sistemes de llançament usen combustibles líquids, menys problemàtics en aquest sentit que els sòlids.»

- 4.2.** En la lectura inicial s'explica l'auge que viu actualment el turisme espacial. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els motius pels quals us agradaria viatjar a l'espai o, en cas contrari, en què justifiqueu per què no ho voldríeu fer. [2 punts]

Comprovació i 2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

--



IEC
Institut d'Estudis
Catalans